

Trafiğe kapalı caddeler KÜÇÜK ESNAFA NEFES ALDIRIR

**Siz soruyorsunuz
BAŞKANLAR
YANITLIYOR**

■ Hürriyet Ankara Yazışleri Müdürü Eray Görgülü'nün ekonomi dünyasına ışık tutacak röportajlar dizisinin ilkinde TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, sizlerden gelen sorulara yanıtladı.

Hürriyet Ankara'da "Siz Soracaksınız, Başkanlar Yanıtlayacak" çağrısıyla başladığımız röportajlar dizisinde, sizden gelen sorular ilk olarak Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) Başkanı Bendevi Palandöken'e yönelttik. Soruların çoğunluğu AVM'lere karşı rekabette zorlanan küçük esnaftan gelirken TESK Başkanı Palandöken, "En büyük sorunumuz kuralızsızlık" dedi. AVM'lere karşı küçük esnafın, trafiğe kapalı caddelerle ayakta durabileceğini belirten Palandöken, "Bu konuda büyük şehirlerde yerel yönetimlere büyük görev düşüyor. Bu tür uygulamalarda biz de esnaf temsilcileri olarak üzerimize düşen her şeyi yapmaya hazırız" çağrısında bulundu.

**SORGULU
SUALLİ**

**Eray
GÖRGÜLÜ**

egorgulu@hurriyet.com.tr

■ AVM'ler karşısında her geçen gün daha da kan kaybediyoruz. 'Cadde mağazacılığı desteklenmeli' diyorsunuz, Cadde mağazacılığını geliştirmek için projeniz var mı?
■ Şu an ekonomik hayatta en büyük sorunumuz kuralızsızlık. Zaman kaybedilmeden ekonomik hayatı düzene sokacak kuralların konulması lazım. Bu konuda gerekli yasal düzenlemeler yapılıyor ve biz de ilgili bakanlıklar nezdinde önerilerimizi, tespitlerimizi iletiyoruz. Özellikle de AVM'ler konusunda.

Yılların mağazaları, AVM'lerin sermaye gücüne ve haksız rekabetine dayanamayarak tek tek yok oldular. Eğer cadde mağazalarını geliştirsek marka çıkarırız. Yabancı markaların taşeronluğunu yapıyoruz. Değerlerimiz kayboluyor. Şehrin içine kurulan AVM'lere bir düzen getirilmeli. Caddelerdeki dükkanlar kapandıkça, caddeler karanlığa bürünüyor. Vatandaşın güven içinde evine gittiği yolların karanlık olmasını istemiyorsanız koruyucu tedbirleri geç olmadan almak gerekir. Esnafın ışığını söndürürseniz, hep beraber karanlıkta kalırız. Cadde mağazacılığının desteklenmesi vatandaşın yüzünü güldürecektir.

■ Cadde mağazacılığını geliştirmek için belli caddelerin trafiğe kapanması iyi olmaz mı? Bu nasıl sağlanır?

■ Bu konuda büyük şehirlerde yerel yönetimlere büyük görev düşüyor. Bu tür uygulamalarda biz de esnaf temsilcileri olarak üzerimize düşen her şeyi yapmaya hazırız. Örneğin Ankara'da İzmir Caddesi trafiğe kapalı. Bunun gibi caddeler trafiğe kapanırsa hem şehre bir hareketlilik gelir, hem de bu caddelerde esnaf kalkınır. Dediğim gibi, bu yetki büyükşehir belediyelerinin yetkisinde ancak, biz esnaf olarak her türlü desteği vermeye hazırız.

■ Zincir marketler artık sokak aralarına kadar girdi. Küçük esnaf olarak bu zincir marketlere karşı rekabette zorlanıyoruz. Ayakta kalmak için ne yapmalıyız?

■ Az önce dediğim gibi ülkemizde ekonomik hayatta şu an en büyük sorunumuz kuralızsızlık. Artık pazarda tezgâh açar gibi, zincir market açmanın önüne geçmeliyiz. Bu marketler, önce esnafı, ardından da birbirlerini bitirecek. Olan esnafa ve nihayetinde de tüketiciye olur. Sayıları 25 bini geçen zincir marketlerin birçoğu yabancı sermayeli. Çiftçiyi işçi, esnafı da tezgâhtar yaptılar. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yapacağı düzenleme ile nüfus

yoğunluğuna göre açılacak işyeri sayısının belirlenmesini son derece olumlu buluyorum. Marketler rekabet ortamını yok edip tekelleştiğinde, bugün 5 kat kârla çalışanlar yarın 10 kat kâr etmeyi hedeflerler. Bu sorunun önüne ancak yasal düzenlemelerle geçebiliriz.

**STANDARDI YAYINLADIK
YASALAŞMASINI BEKLİYORUZ**

■ Sokaklarda bir sürü korsan taksici cirit atıyor. Biz taksicilerin ne zaman bir mesleki standardı olacak? Bunun kontrolü nasıl sağlanacak?

■ TESK ve TŞOF tarafından ortaklaşa hazırlanan Şoförlerin Uyması Gereken Ulusal Meslek Standartları Resmi Gazete'de yayımlandı. Bu standartlar eğer yasallaşırsa, korsan taksit şoförlüğü de tarihe karışacak. Yayımladığımız standartlar gereği her önüne gelen taksit, kamyon, servis, minibüs, otobüs ve dolmuş şoförü olamayacak. Bu saydığım meslekleri için erbabi olan kişiler yapacak. Amacımız hem esnafı, hem de vatandaş düşünerek mesleğe nitelik kazandırmaktır.

■ Ben size esnaf değil de bir vatandaş olarak soruyorum. Ankara'da şoför esnafına neden herhangi bir eğitim vermiyorsunuz?

■ Eğitim ve denetim ancak odalara kayıtlı sağlanabilir. Daha önce meslek odalarına kayıtlı olan şoför esnafımızın kayıtları, 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu gereği silindi. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı şoförlük mesleğini esnaf olarak tanımlamasına rağmen mesleği fiilen yürüten şoförler odalara kayıt yaptıramamaktadır.

Yalnızca şoförlük mesleği için getirilen böylesi bir sınırlama Anayasasının eşitlik ilkesine de aykırıdır. 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununda yapılacak bir düzenleme ile şoförlerin meslek odalarına üye olmalarına imkân tanınmalıdır. Odaya kayıtlı olmayan şoförlerin eğitim desteği alması ve denetlenebilmesi mümkün olmuyor bu yüzden meslek standartları yok oldu. Vergi mükellefi olmak veya olmamak

oda kaydında mesleğin belirleyici unsuru olmamalıdır.

■ Nitelikli çırak ve kalfa bulamıyoruz, bulduğumuz da kaçıyor. Mesleki eğitim konusunda projeniz var mı? Bu sorun nasıl çözülecek?

■ Dediğiniz gibi esnafımız uzun süredir çırak sıkıntısı çekiyordu. Çıraklık eğitimi, zorunlu ortaöğretim kapsamına almıyor. Bu uygulama, çırak sıkıntısı çeken esnaf ve sanatkarlarımızı rahatlatacaktır. Yeni düzenleme ile ortaöğretim, ilköğretime dayalı 4 yıllık zorunlu örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumları ile mesleki eğitim merkezlerinin tümünü kapsayacak. Bu okul ve kurumları bitirenlere, bitirdikleri programın özelliğine göre diploma verilecek. Öte yandan bir mesleğe yönelik program uygulayan lise mezunlarının, YÖK tarafından belirlenecek aynı alanda bir ön lisans programına yerleşmelerinde başarı puanı eklenecek. Bu düzenlemeyi uzun zamandan beri esnaf ve sanatkarlar olarak istiyorduk. Düzenleme ile yok olmaya yüz tutan yüzlerce meslek yeniden canlanacak.

**KADIN ESNAFA POZİTİF
AYRIMCILIĞI SAVUNUYORUZ**

■ Bir kadın esnaf olarak, Ankara'da kayıtlı kaç kadın esnaf var, kadınların erkeklerle oranı nedir bunu merak ediyorum. Kadınlar ticaret hayatında daha fazla nasıl var olabilir?

■ Ülke genelinde 1 milyon 706 bin 14 esnaf ve sanatkara ait 1 milyon 834 bin 904 iş yeri bulunuyor. Ankara'da ise toplamda 87 bin 803 esnaf ve sanatkarımız faaliyet gösterirken bunun 14 bin 285'i kadın esnaf ve sanatkar olarak çalışıyor. Bu rakamlar bizce yeterli değil. TESK olarak kadınlara bu alanda pozitif ayrımcılık yapılması gerektiğine inanıyoruz.

23 bin esnaf ve sanatkâr eğitimden geçti

■ Maalesef ahilik kültürü neredeyse yok oldu? Ahilik kültürünü nasıl yaşatacağız?

■ Ahilik kültürü biz esnaflar için ekonomik olmasının yanı sıra çok büyük kültürel bir miras. Bu yüzden ahilik kültürünü çok önemsiyoruz ve yaşatılması için de her türlü çabayı gösteriyoruz. Ahilikte hedef; ehil (usta) esnaf-sanatkâr yetiştirmek ve böylece, üretici ile tüketici, emek ile sermaye, halk ile devlet arasında iyi ve sağlam ilişkiler kurarak "sosyal adaleti" gerçekleştirmekti. Ahilik bu amaca, sağlam bir teşkilatlanma modeli ve köklü bir eğitim sistemi aracılığıyla ulaştı. Biz de bu kapsamda ADAPTESK Projesi'ni hayata geçirdik. 6.5 milyon Euro'luk bu projeye Temmuz 2015-Haziran 2017 tarihleri arasında başta Ankara olmak üzere toplam sekiz ilimizde 23 binden fazla esnaf ve sanatkâra eğitim imkanı yarattık. Esnaf ve sanatkârlar toplamı 6 bin 800 saati bulan girişimcilik, satış-pazarlama, kişisel gelişim alanlarında bilgi ve beceri sahibi oldu. Öte yandan www.adaptesk.org'daki ADAPTESK Öğrenme Portalı aracılığıyla 11 genel, 5 mesleki alanda uzaktan öğrenme imkanı yaratıldı. Mevcut finansal sistem ve dev yatırımlar karşısında esnaf ve sanatkârimiz ancak bu tür projelerle hayatta kalabilir. Bu kapsamda 2023'e kadar 2 milyon esnaf ve sanatkârimize ulaşmayı hedefliyoruz.

Haftaya salı ASO Başkanı **Nurettin Özdebir**, sizden gelen soruları yanıtlayacak. Sorularınızı, egorgulu@hurriyet.com.tr'ye gönderebilirsiniz.